

Amina Pehlić

AKCENATSKI TIPOVI DVOSLOŽNIH IMENICA ŽENSKOG RODA E-DEKLINACIJE U RJEČNICIMA BOSANSKOG JEZIKA I STANDARDNOJEZIČKOJ PRAKSI

Sažetak

Cilj ovog rada bio je dvosložne imenice ženskog roda e-deklinacije iz istraživačkog korpusa (79 imenica) predstaviti po akcenatskim tipovima – komparativno prema opisu u rječnicima bosanskog jezika i prema rezultatima istraživanja u standardnojezičkoj praksi, a zatim uvrstiti da li se u standardnojezičkoj praksi javljaju akcenatski tipovi pojedinih imenica koji nisu evidentirani u rječnicima i obrnuto – akcenatski tipovi imenica iz rječnika koji nisu evidentirani u standardnojezičkoj praksi. Prema rezultatima istraživanja akcenatska tipološka pripadnost 41 imenice podudara se prema opisu u standardnojezičkoj praksi i opisu u rječnicima, dok su kod 38 imenica evidentirane razlike. Među bosanskim standardnojezičkim priručnicima treba planirati i ortoepski priručnik koji bi, osim opisa akcenatskog sistema bosanskog jezika i akcenatske tipologije, trebalo da sadrži i leksiku bosanskog jezika prema akcenatskoj tipološkoj pripadnosti. U tu svrhu, pored dosadašnjeg akcenatskog opisa u priručnicima – koji bi poslužio kao osnova, trebalo bi istražiti, opisati i uzeti u obzir i stanje u savremenoj standardnojezičkoj praksi.

Ključne riječi: akcenatski tipovi, standardnojezička praksa, rječnici

Uvod

Dvosložne imenice ženskog roda e-deklinacije prema akcenatskoj tipologiji (Alić, 2017: 39-47; Vukušić, Zoričić i Grasselli-Vukušić, 2007: 72-88) pripadaju nepromjenljivom i promjenljivom akcenatskom tipu – one koje imaju uzlazne akcente na prvom slogu pripadaju dvama tipovima: promjenljivom (*tip gláva* i *tip vòda*) i nepromjenljivom (*tip prija* i *tip žèna*), dok sve imenice sa silaznim akcentima na prvom slogu pripadaju nepromjenljivom akcenatskom tipu (*tip mājka* i *tip knjīga*):

Promjenljivi tip <i>gláva</i>			Promjenljivi tip <i>vòda</i>	
	jd.	mn.	jd.	mn.
N	<i>gláva</i>	<i>glàve</i>	<i>vòda</i>	<i>vòde</i>
G	<i>glávē</i>	<i>glávā</i>	<i>vòdē</i>	<i>vódā</i>
D	<i>glāvi</i> i <i>glāvi</i>	<i>glávama</i>	<i>vòdi</i> i <i>vòdi</i>	<i>vòdama</i>
A	<i>glāvu</i>	<i>glàve</i>	<i>vòdu</i>	<i>vòde</i>
V	<i>glāvo</i>	<i>glàve</i>	<i>vòdo</i>	<i>vòde</i>
I	<i>glávōm</i>	<i>glávama</i>	<i>vòdōm</i>	<i>vòdama</i>
L	<i>glāvi</i>	<i>glávama</i>	<i>vòdi</i>	<i>vòdama</i>

Nepromjenljivi tip <i>príja</i>			Nepromjenljivi tip <i>žèna</i>		
	jd.	mn.		jd.	mn.
N	<i>príja</i>	<i>príje</i>		<i>žèna</i>	<i>žène</i>
G	<i>príjē</i>	<i>príjā</i>		<i>žènē</i>	<i>žénā</i>
D	<i>príji</i>	<i>príjama</i>		<i>žèni</i>	<i>žènama</i>
A	<i>príju</i>	<i>príje</i>		<i>žènu</i>	<i>žène</i>
V	<i>príjo</i>	<i>príje</i>		<i>žèno</i>	<i>žène</i>
I	<i>príjōm</i>	<i>príjama</i>		<i>žènōm</i>	<i>žènama</i>
L	<i>príji</i>	<i>príjama</i>		<i>žèni</i>	<i>žènama</i>

Nepromjenljivi tip <i>mâjka</i>			Nepromjenljivi tip <i>knjîga</i>		
	jd.	mn.		jd.	mn.
N	<i>mâjka</i>	<i>mâjke</i>		<i>knjîga</i>	<i>knjîge</i>
G	<i>mâjkē</i>	<i>mâjkī</i>		<i>knjîgē</i>	<i>knjîgā</i>
D	<i>mâjci</i>	<i>mâjkama</i>		<i>knjîzi</i>	<i>knjîgama</i>
A	<i>mâjku</i>	<i>mâjke</i>		<i>knjîgu</i>	<i>knjîge</i>
V	<i>mâjko</i>	<i>mâjke</i>		<i>knjîgo</i>	<i>knjîge</i>
I	<i>mâjkōm</i>	<i>mâjkama</i>		<i>knjîgōm</i>	<i>knjîgama</i>
L	<i>mâjci</i>	<i>mâjkama</i>		<i>knjîzi</i>	<i>knjîgama</i>

Akcentatske alternacije u Vjd., Vmn. i Gmn. predvidljive su i ne smatraju se relevantnim pri podjeli na promjenljivi i nepromjenljivi akcentatski tip. U akcentatskom tipološkom predstavljanju zasebno se predstavljaju imenice promjenljivog tipa uzlazne intonacije koje se akcentatski podudaraju s imenicama *tipa gláva* i *tipa vòda* a razlika je u izostajanju alternacije u Djđ. (*tip grána* i *tip gòra*) (Alić, 2017: 45-46; Vukušić, Zoričić i Grasselli-Vukušić, 2007: 86).

U ovom su radu predmet analize dvosložne imenice ženskog roda e-deklinacije od kojih je većinu akcentatski opisao Daničić (1925: 4–6). Cilj je bio uraditi poredbenu analizu akcentatske tipološke pripadnosti imenica iz istraživačkog korpusa (njih 79) – prema stanju u standardnojezičkoj praksi i prema opisu u rječnicima bosanskog jezika. Djelimično je iskorišten istraživački materijal korišten za rad „Akcentat imenica *tipa vòda* i *žèna* u savremenom bosanskom jeziku“ (Pehlić, 2021), kao i za rad prihvaćen za objavljivanje u zborniku radova sa *Trećeg simpozija o bosanskom jeziku* (održan u Sarajevu u maju 2021. god.), pod naslovom „Akcentat imenica *tipa gláva* i *príja* u savremenom bosanskom jeziku“.

Od metoda istraživanja korištena je metoda analize sadržaja (u analizi teorijskih izvora i snimljenog istraživačkog materijala), metoda komparativne analize (u poređenju akcentatske tipološke pripadnosti imenica u rječnicima bosanskog jezika i u standardnojezičkoj praksi) i metoda intervjuja (u prikupljanju istraživačkog materijala za akcentatsku analizu).

Od istraživačkih tehnika korišteno je audiosnimanje istraživačkog materijala, a kao istraživački instrument korišten je anketni upitnik u formi strukturiranog intervjuja. Anketni upitnik se sastojao iz uvodnog dijela, koji su činili osnovni biografski podaci ispitanika (ime i prezime, broj godina, mjesto rođenja / življenja, stručna sprema) i glavnog dijela, koji su činile paradigme 79 imenica u formi sintagmi ili rečenica. Analizom su obuhvaćene sljedeće imenice:

aga, bačva, banka, brada, buha, bukva, čavka, ćurka, daska, dinja, dojka, duša, glava, gljiva, gora, grana, greda, igla, igra, jela, kletva, klupa, knjiga, kosa (na glavi), kosa (alat), koza, krava, kruška, kuća, kula, kuma, lađa, lipa, loza (biljka), loza (porodična), luka, magla, majka, maska, međa, metla, muha, munja, noga, ovca, paša, pčela, peta, pjesma, pravda, prija, ptica, puška, rana, rosa, ruka, sablja, sestra, sluga, snaha, strana, suza, svinja, šljiva, teta, torba, trava, vila, voda, vojska, zemlja (država), zemlja (tlo), zima, zmija, zora, žaba, žica, želja, žena. Uzorak su činila 23 ispitanika iz različitih dijelova Bosne i Hercegovine, čija jezička praksa podrazumijeva upotrebu standardnog jezika – dva ispitanika su srednjoškolci, a ostalih 21 su studenti ili svršeni različitih studijskih programa. Starosna dob većine ispitanika je od 20 do 40 godina.

Zadatak ispitanika bio je da naprave audiosnimak pročitnog upitnika. Urađeno je akcentovanje snimljenog materijala za svakog ispitanika i formirana istraživačka baza za analizu.

Komparativni pregled akcenatske tipološke pripadnosti dvosložnih imenica ženskog roda e-deklinacije prema istraživanju stanja u standardnojezičkoj praksi i prema opisu u rječnicima

Analiza akcenatskog opisa općenito u savremenim bosanskim standardnojezičkim priručnicima (pravopis, gramatike, rječnici, monografija *Akcent u standardnom bosanskom jeziku* /Alić, 2017/), prema ranijem istraživanju (Pehlić, 2021: 505-516; Pehlić, 2022) pokazala je da najviše informacija o akcenatskim oblicima, odnosno alternacijama u paradigmi pojedinačnih imenica nude *Rječnik bosanskoga jezika* (Halilović, Palić i Šehović, 2010) (skrać. RBJ2) i *Rječnik bosanskog jezika* (Jahić, 2010–2019) (skrać. RBJ3). U *Rječniku bosanskog jezika* (Čedić i sar., 2007) (skrać. RBJ1) navodi se akcent osnovnog oblika imenica, tj. Njd., ali ne nužno i oblici u kojima se javljaju akcenatske alternacije. Iako i RBJ2 i RBJ3 ne bilježe uvijek sve alternacije, ipak se na osnovu podataka koje daju o akcenatskim oblicima može zaključivati kojem akcenatskom tipu pripada pojedina riječ (što nije slučaj sa RBJ1), stoga su ova dva rječnika (RBJ2 i RBJ3) iskorištena za dalju komparativnu analizu akcenatske tipološke pripadnosti imenica u odnosu na stanje u standardnojezičkoj praksi.

Pripadnost tipovima u standardnojezičkoj praksi ¹				Tipološka pripadnost navedenih imenica u rječnicima ² (RBJ2, RBJ3 ³):
Imenice:	<u>Tip gláva</u> ⁴ :	Pripadnost drugim tipovima:		
<i>dúša</i>	100%	dúša – tip prija	17%	
				tip gláva i prija

¹ Imenice su navedene po akcenatskim tipovima u kojima su u najvećem procentu zabilježene u standardnojezičkoj praksi, a zatim je navedena manja procentualna pripadnost drugim tipovima. Kod ispitanika su pojedine imenice zabilježene u više akcenatskih tipova.

² Pripadnost određenom akcenatskom tipu u rječnicima evidentirana je ukoliko imenica u oba ili u jednom rječniku pripada tom akcenatskom tipu.

³ RBJ3 se odnosi samo na imenice za koje postoje podaci, budući da nije objavljen tom RBJ3 od slova P do kraja.

⁴ Dupletni oblici imenica tipa *gláva* u Djđ. (sa akc. alternacijom i bez nje) zabilježeni su u imenica: *dúša, gláva, grána, óvca, vójska* i *zima*.

<i>gláva</i>	100%	---	tip gláva
<i>grána</i>	100%	---	tip gláva
<i>òvca</i>	96%	òvca – tip príja 30%	tip gláva i vòda (òvca)
		òvca – tip žena 4%	
<i>rúka</i>	100%	---	tip gláva
<i>strána</i>	100%	---	tip gláva
<i>tráva</i>	87%	tráva – tip príja 39%	tip príja
<i>vójska</i>	100%	vójska – tip príja 9%	tip gláva
<i>zíma</i>	100%	zíma – tip príja 39%	tip príja
<u>Tip vòda⁵:</u>			
<i>kòsa</i> (na glavi)	100%	---	tip vòda
<i>kòsa</i> (alat)	91%	kòsa (alat) – tip žena 26%	tip vòda
<i>nòga</i>	91%	nòga – tip žena 9%	tip vòda
<i>vòda</i>	100%	---	tip vòda
<i>zèmlja</i> (država)	83%	zèmlja – tip žena 17%	tip vòda
		zèmlja – tip knjiga 9%	
<i>zèmlja</i> (tlo)	70%	zèmlja – tip žena 9%	tip vòda
		zèmlja – tip knjiga 26%	
<i>zòra</i>	70%	zòra – tip žena 70%	tip žena
		zòra – tip knjiga 4%	
<u>Tip príja:</u>			
<i>bánka</i>	70%	bánka – tip mājka 17%	tip príja i mājka
		bánka – tip žena 13%	
<i>bráda</i>	100%	bráda – tip gláva 9%	tip príja
<i>gréda</i>	78%	gréda – tip gláva 70%	tip gláva i príja
<i>jéla</i>	91%	jéla – tip gláva 26%	tip príja
<i>klúpa</i>	100%	klúpa – tip gláva 13%	tip príja
<i>kúla</i>	96%	kúla – tip gláva 17%	tip gláva i príja
<i>kúma</i>	91%	kúma – tip gláva 9%	tip príja
<i>lúka</i>	100%	lúka – tip gláva 9%	tip príja i žena
<i>múnja</i>	96%	múnja – tip gláva 4%	tip príja
<i>péta</i>	74%	péta – tip gláva 52%	tip príja
<i>príja</i>	100%	---	tip príja
<i>slúga</i>	91%	slúga – tip gláva 22%	tip gláva i príja
<i>svínja</i>	91%	svínja – tip gláva 26%	tip príja
<i>téta</i>	57%	téta – tip gláva 22%	tip žena
		téta – tip knjiga 39%	
		téta – tip žena 26%	
<i>tórba</i>	96%	tórba – tip gláva 17%	tip príja i tip knjiga

⁵ Dubletni oblici imenica tipa *vòda* u Djd. (sa akc. alternacijom i bez nje) zabilježeni su kod svih ovdje navedenih imenica: *kòsa* (na glavi), *kòsa* (alat), *nòga*, *vòda*, *zèmlja* (država), *zèmlja* (tlo), *zòra*.

<i>víla</i>	87%	<i>víla</i> – tip gláva	35 %	tip gláva i príja
<u>Tip žèna:</u>				
<i>bùha</i>	52%	<i>bùha</i> – tip knjìga	43%	tip žèna
		<i>bùha</i> – tip vòda	4%	
<i>dàska</i>	48%	<i>dàska</i> – tip vòda	35%	tip vòda i žèna
<i>gòra</i>	74 %	<i>gòra</i> – tip vòda	43%	tip žèna
		<i>gòra</i> – tip knjìga	9%	
<i>ìgla</i>	83%	<i>ìgla</i> – tip vòda	52%	tip žèna
		<i>ìgla</i> – tip knjìga	13%	
<i>ìgra</i>	57%	<i>ìgra</i> – tip knjìga	39%	tip žèna i knjìga
		<i>ìgra</i> – tip vòda	9%	
<i>kòza</i>	87%	<i>kòza</i> – tip vòda	57%	tip žèna
<i>lòza</i> (biljka)	91%	<i>lòza</i> – tip vòda	70%	tip vòda i žèna
<i>lòza</i> (porodična)	83%	<i>lòza</i> – tip vòda	22%	tip vòda i žèna
<i>màgla</i>	70%	<i>màgla</i> – tip vòda	22%	tip žèna
		<i>màgla</i> – tip knjìga	26%	
<i>màska</i>	96%	<i>màska</i> – tip knjìga	9%	tip žèna
<i>mèda</i>	78%	<i>mèda</i> – tip vòda	26%	tip vòda i žèna
		<i>mèda</i> – tip knjìga	26%	
<i>mètla</i>	78%	<i>mètla</i> – tip vòda	35%	tip vòda i žèna
		<i>mètla</i> – tip knjìga	13%	
<i>mùha</i>	57%	<i>mùha</i> – tip vòda	17%	tip žèna
		<i>mùha</i> – tip knjìga	43%	
<i>pčèla</i>	65%	<i>pčèla</i> – tip vòda	39%	tip žèna
		<i>pčèla</i> – tip knjìga	30%	
<i>ròsa</i>	74%	<i>ròsa</i> – tip vòda	52%	tip žèna
		<i>ròsa</i> – tip knjìga	9%	
<i>sèstra</i>	96%	<i>sèstra</i> – tip vòda	4%	tip žèna
<i>snàha</i>	83%	<i>snàha</i> – tip vòda	17%	tip žèna
		<i>snàha</i> – tip knjìga	22%	
<i>sùza</i>	61%	<i>sùza</i> – tip vòda	30%	tip žèna i knjìga
		<i>sùza</i> – tip knjìga	39%	
<i>zmìja</i>	91%	<i>zmìja</i> – tip vòda	4%	tip žèna
		<i>zmìja</i> – tip príja	4%	
<i>žèna</i>	100%	---		tip žèna
<u>Tip mājka:</u>				
<i>čàvka</i>	100%	---		tip mājka
<i>čúrka</i>	100%	---		tip mājka
<i>dôjka</i>	100%	---		tip mājka
<i>klètva</i>	100%	---		tip mājka
<i>lâda</i>	100%	---		tip mājka

<i>mâjka</i>	91%	májka ⁶ – tip prija	17%	tip mâjka
<i>prâvda</i>	100%	---		tip mâjka
<u>Tip knjîga:</u>				
<i>àga</i>	74%	àga – tip žena	30%	tip žena
<i>băčva</i>	100%	---		tip knjîga
<i>bûkva</i>	100%	---		tip knjîga
<i>dînja</i>	100%	---		tip knjîga
<i>gljîva</i>	100%	---		tip knjîga
<i>knjîga</i>	100%	---		tip knjîga
<i>krăva</i>	100%	---		tip knjîga
<i>krûška</i>	100%	---		tip knjîga
<i>kûća</i>	100%	---		tip knjîga
<i>lîpa</i>	100%	---		tip knjîga
<i>păša</i>	78%	păša – tip žena	22%	tip knjîga i žena
		păša – tip vòda	4%	
<i>pjěsma</i>	100%	---		tip knjîga
<i>pŕica</i>	100%	---		tip knjîga
<i>pûška</i>	100%	---		tip knjîga
<i>răna</i>	100%	---		tip knjîga
<i>săblja</i>	100%	---		tip knjîga
<i>šljîva</i>	100%	---		tip knjîga
<i>žăba</i>	100%	---		tip knjîga
<i>želja</i>	91%	želja – tip žena	26%	tip knjîga i žena
		želja – tip vòda	4%	
<i>žica</i>	100%	---		tip knjîga

Tabela 1: Komparativni pregled akcenatske tipološke pripadnosti imenica prema istraživanju stanja u standardnojezičkoj praksi i prema opisu u rječnicima: RBJ2 (Halilović, Palić i Šehović 2010) i RBJ3 (Jahić 2010–2019)

Na osnovu komparativnog pregleda akcenatske tipološke pripadnosti istraživanih imenica, prema stanju u standardnojezičkoj praksi i prema opisu u rječnicima (RBJ2 i RBJ3), može se zaključiti sljedeće:

Akcenatska tipološka pripadnost 41 imenice podudara se prema opisu u standardnojezičkoj praksi i opisu u rječnicima (u jednom ili u oba rječnika). To su imenice: *dúša*, *gláva*, *grána*, *gréda*, *rúka*, *strána*, *kòsa* (na glavi), *vòda*, *gréda*, *kúla*, *prija*, *slúga*, *vila*, *dàska*, *lòza* (biljka), *lòza* (porodična), *sèstra*, *žèna*, *čâvka*, *ćúrka*, *dôjka*, *klétva*, *lâđa*, *prâvda*, *băčva*, *bûkva*, *dînja*, *gljîva*, *knjîga*, *krăva*, *krûška*, *kûća*, *lîpa*, *pjěsma*, *pŕica*, *pûška*, *răna*, *săblja*, *šljîva*, *žăba* i *žica*;

U ostalih 38 imenica postoje razlike u akcenatskoj tipološkoj pripadnosti prema opisu u standardnojezičkoj praksi i opisu u rječnicima:

⁶ U odnosu na imenicu *mâjka*, imenica *májka* ima drugačije značenje u rječnicima: razg. majčina ili očeva majka; nena, nana. U primjerima zabilježenim u standardnojezičkoj praksi u ovom istraživanju *májka* ima isto značenje kao i *mâjka*.

- u standardnojezičkoj praksi prisutni su akcenatski tipovi imenica koji nisu evidentirani u rječnicima;
- u rječnicima su, najčešće, evidentirani akcenatski tipovi imenica koji su u standardnojezičkoj praksi zastupljeni u najvećem procentu. Međutim, ima nekoliko imenica koje se javljaju u akcenatskim tipovima koji, iako kod ovih imenica procentualno najveći, ipak nisu zabilježeni u rječnicima: *tráva* – tip gláva (87%), *zíma* – tip gláva (100%), *téta* – tip prija (57%), *äga* – tip knjiga (74%);
- također, postoji veći broj imenica u kojih su u značajnom procentu u standardnojezičkoj praksi zabilježeni akcenatski tipovi koji se ne bilježe u rječnicima:
 - iznad 50%: *zòra* – tip vòda (70%), *kòza* – tip vòda (57%), *péta* – tip gláva (52%), *ìgla* – tip vòda (52%), *ròsa* – tip vòda (52%);
 - do 50%: *bùha* – tip knjiga (43%), *gòra* – tip vòda (43%), *mùha* – tip knjiga (43%), *pčèla* – tip vòda (39%) i *pčèla* – tip knjiga (30%), *tèta* – tip knjiga (39%) i *téta* – tip gláva (22%), *òvca* – tip prija (30%), *sùza* – tip vòda (30%), *kòsa* (alat) – tip žena (26%), *zèmlja* (tlo) – tip knjiga (26%), *jéla* – tip gláva (26%), *màgla* – tip knjiga (26%) i *màgla* – tip vòda (22%), *mèda* – tip knjiga (26%), *snàha* – tip knjiga (22%) itd.
- evidentirana su tri primjera akcenatskih tipova imenica koje bilježe rječnici, a koji nisu evidentirani u standardnojezičkoj praksi: *òvca* – tip vòda, *lùka* – tip žena i *tòrba* – tip knjiga.

Zaključak

Cilj ovog rada bio je uraditi poredbenu analizu akcenatske tipološke pripadnosti dvosložnih imenica ženskog roda e-deklinacije iz istraživačkog korpusa (njih 79) – prema stanju u standardnojezičkoj praksi i prema opisu u rječnicima bosanskog jezika.

Rezultati istraživanja pokazali su da se akcenatska tipološka pripadnost oko pola istraživanih imenica podudara prema opisu u standardnojezičkoj praksi i opisu u rječnicima (u jednom ili oba rječnika), dok su kod ostalih imenica evidentirane razlike: a) u standardnojezičkoj praksi prisutni su akcenatski tipovi imenica koji nisu evidentirani u rječnicima; b) u rječnicima su evidentirani akcenatski tipovi imenica koji su u standardnojezičkoj praksi zastupljeni u najvećem procentu. Izuzetak čini nekoliko imenica čiji procentualno najzastupljeniji akcenatski tipovi nisu zabilježeni u rječnicima (*tráva* – tip gláva /87%/, *zíma* – tip gláva /100%/, *téta* – tip prija /57%/, *äga* – tip knjiga /74%/); c) zabilježeno je i nekoliko primjera akcenatskih tipova imenica koje bilježe rječnici, a koji nisu evidentirani u standardnojezičkoj praksi (*òvca* – tip vòda, *lùka* – tip žena i *tòrba* – tip knjiga), što upućuje na ograničenost istraživačkih rezultata – ubuduće bi pri istraživanju akcenatskih tipova trebalo povećati broj ispitanika i obuhvatiti šire područje Bosne i Hercegovine, čime bi se osigurao veći kvalitet u području reprezentativnosti istraživačkog uzorka.

Budući da je u monografiji *Akcenat u standardnom bosanskom jeziku* (Alić, 2017) opisan akcenat i akcenatska tipologija riječi, ali nisu prema akcenatskim tipovima kategorisane sve riječi iz korpusa leksike bosanskog jezika, trebalo bi napisati ortoepski priručnik u kojem bi, pored opisa akcenatskog sistema bosanskog jezika i akcenatske tipologije, bile navedene riječi iz bosanskog leksičkog korpusa prema akcenatskoj tipološkoj pripadnosti. U tu svrhu,

pored dosadašnjeg akcenatskog opisa u priručnicima – koji bi poslužio kao osnova, trebalo bi istražiti, opisati i uzeti u obzir i stanje u savremenoj standardnojezičkoj praksi.

Literatura

1. Alić, E. (2017). *Akcenat u standardnom bosanskom jeziku*, Sarajevo: Slavistički komitet i Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke.
2. Čedić, I. i sar. (2007). *Rječnik bosanskog jezika*, Sarajevo: Institut za jezik Sarajevo.
3. Daničić, Đ. (1925). *Srpski akcenti*, Beograd – Zemun: Srpska kraljevska akademija.
4. Halilović, S., Palić, I. i Šehović, A. (2010). *Rječnik bosanskoga jezika*, Sarajevo: Filozofski fakultet u Sarajevu.
5. Jahić, Dž. (2010–2019). *Rječnik bosanskog jezika*, I-VIII tom, Sarajevo: Bošnjačka asocijacija; IX tom, Zenica: Vrijeme.
6. Pehlić, A. (2019). Akcenat imenica tipa *vòda* i *žèna* u savremenom bosanskom jeziku, I. Pehlić (ur.) *Zbornik radova Islamskog pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici*, br. 19, str. 505–520, Zenica: Islamski pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici.
7. Pehlić, A. (2022). Akcenat imenica tipa *gláva* i *prija* u savremenom bosanskom jeziku, u: *Zbornik radova sa „Trećeg simpozija o bosanskom jeziku“*, koji je održan u Sarajevu u maju 2021. god. (rad prihvaćen za objavljivanje).
8. Vukušić, S., Zoričić, I. i Grasselli-Vukušić (2007). *Naglasak u hrvatskome književnom jeziku*, Zagreb: Nakladni zavod Globus.

ACCENT TYPES OF TWO-SYLLABLE FEMALE NOUNS OF E-DECLINATION IN DICTIONARIES OF BOSNIAN LANGUAGE AND STANDARD LANGUAGE PRACTICE

Abstract

The aim of this paper was to present two-syllable feminine nouns of the e-declension from the research corpus (79 nouns) by accent types – comparatively according to the description in Bosnian dictionaries and according to research results in standard language practice, and then to determine whether there are accent types of individual nouns that are not recorded in dictionaries and vice versa – accent types of nouns from dictionaries that are not recorded in standard language practice. According to the results of the research, the accentual typological affiliation of 41 nouns matches according to the description in standard language practice and the description in dictionaries, while differences were recorded in 38 nouns. An orthoepic handbook should be planned, among the Bosnian standard language handbooks, which, in addition to describing the Bosnian language accent system and accent typology, should also contain the Bosnian lexical corpus according to the accent typological affiliation. For this purpose, in addition to the current accentual description in the handbooks – which would serve as a basis, the situation in modern standard language practice should be researched, described and taken into account.

Keywords: *accent types, standard language practice, dictionaries*